

[94] Seat No. _____

No. of Printed Pages: 02

Sardar Patel University

M. A. Examination IVth Semester (CBCS) Sanskrit

Tuesday Date: 10/04/2018 Time: 02:00 p.m. to 05:00 p.m.

PA04S SAN04: History of Sanskrit Literature – Baldev Upadhyay & Sanskrit
Subhashit (Selected Topics)

Total Marks: 70

(૧૦)

મ-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. નીચેનામાંથી પંડિતયુગનું મહાકાવ્ય છે.

(A) રઘુવંશ

(B) નૈષધચરિત

(C) કુમારસંભવ

(D) જાનકીજીવનમ્

૨. રામાયણમાં કેટલા કાંડ છે ?

(A) ૧૦

(B) ૧૮

(C) ૦૭

(D) ૦૫

૩. 'વાસવદત્તા' કોણે લખી છે ?

(A) સુબંધુ

(B) બાણભટ્ટ

(C) ધનપાલ

(D) દંડી

૪. અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમાં કેટલા અંક છે ?

(A) ૧૧

(B) ૦૭

(C) ૦૬

(D) ૦૮

૫. _____ કવીનાં નિકષં વદન્તિ।

(A) મિશ્રં।

(B) ચમ્પૂ।

(C) પદ્યં।

(D) ગદ્યં।

૬. પંચતંત્રના રચયિતા કોણ છે ?

(A) વિષ્ણુશર્મા

(B) મુકુલશર્મા

(C) મહેન્દ્રશર્મા

(D) જયદેવ

૭. ગીતગોવિંદ ગ્રંથ કોણે રચ્યો છે ?

(A) વીરભદ્ર

(B) જયદ્રથ

(C) જયદેવ

(D) મમ્મટ

૮. આસ્તિક દર્શનો કેટલાં છે ?

(A) ૦૬

(B) ૦૫

(C) ૧૧

(D) ૧૬

૯. સાંખ્યદર્શનના પ્રવર્તક આચાર્ય કોણ છે ?

(A) પતંજલિ

(B) કપિલ

(C) કણાદ

(D) જૈયટ

૧૦. મૃચ્છકટિકનો નાયક કોણ છે ?

(A) ઉદયન

(B) શર્વિલક

(C) ચારુદત્ત

(D) વિટ

(ધાન ઉલટીયો)

પ્ર- ૨ કુમારસંભવનો કથાસાર આપી તેનું રસદર્શન કરાવો (૧૫)

અથવા

પ્ર- ૨ નાટકની ઉત્પત્તિ વિશેનો મત થયો. (૧૫)

પ્ર-૩ કથા-આખ્યાયિકાના લક્ષણો આપો. (૧૫)

અથવા

પ્ર- ૩ દશકુમારચરિત વિશે સંક્ષિપ્ત નોંધ લખો. (૧૫)

પ્ર-૪ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો: (૦૫)

૧. વિદ્યા નામ નરસ્ય રૂપમધિકં પ્રચ્છન્નગુપ્તં ધનં
વિદ્યા ભોગકરી યશઃસુખકરી વિદ્યા ગુરુણાં ગુરુઃ ।
વિદ્યા બન્ધુજનો વિદેશગમને વિદ્યા પરં દૈવતં
વિદ્યા રાજસુ પૂજ્યતે નહિ ધનં વિદ્યાવિહીનઃ પશુઃ ॥
૨. પાપાન્નિવારયતિ, યોજયતે હિતાહ,
ગુહ્યં ચ ગૂહતિ, ગુણાન્નકટીકરોતિ ।
આપદ્વતં ચ ન જહાતિ, દદાતિ કાલે,
સન્મિત્રલક્ષણમિદં પ્રવદન્તિ સન્તઃ ॥

પ્ર-૪ (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૦)

૧. મૈત્રીનું મહત્ત્વ થયો.
૨. વિદ્યાનો મહિમા થયો.

પ્ર-૫ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો: (૦૫)

૧. પ્રારભ્યતે ન ખલુ વિઘ્નભયેન નીચૈઃ
પ્રારભ્ય વિઘ્નવિતાઃ વિરમન્તિ મધ્યાઃ ।
વિઘ્નૈઃ પુનઃ પુનરપિ પ્રતિહન્યમાના
પ્રારબ્ધમુત્તમજનાઃ ન પરિત્યજન્તિ ॥
૨. ક્વચિદ્દૂમૌ શાયી, ક્વચિદપિ ચ પર્યઙ્કશયનઃ
ક્વચિચ્છાકાહારી, ક્વચિદપિ ચ શાલ્યોદનરુચિઃ ।
ક્વચિત્કંથાધારી, ક્વચિદપિ ચ દિવ્યામ્બરધરો
મનસ્વી કાર્યાર્થી ગણયતિ ન દુઃખં ન ચ સુખમ્ ॥

પ્ર-૫ (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૦)

૧. દુર્જનનિંદા અંગે સુભાષિતોમાં થયેલા વિચારો સ્પષ્ટ કરો
૨. સુભાષિત સાહિત્યમાં થયેલ સત્સંગતિ વિશે વિચારણા કરો

~~X~~